

Nathalie Arthaud, Lutte Ouvrière: ”Göra klasskampen levande, varje dag”

Stéphane Allières, Lénaiig Bredoux
Mediapart (22 februari 2012)

Följande är en intervju med den franska trotskistiska organisationen Lutte Ouvrières presidentkandidat. *Lutte Ouvrière* (Arbetarkamp) har sina rötter i en liten trotskistgrupp som bildades 1939 och som (tillsammans med syndikalister) var ledande i den stora Renault-strejken 1947. Lutte Ouvrière anses vara den organisation inom den yttersta vänstern som är bäst förankrad inom den franska industriarbetarklassen. Organisationen har vid åtskilliga tillfällen valsamarbetat med Ligue Communiste Révolutionnaire (LCR), den f d franska sektion av Fjärde internationalen som upplöste sig själv 2009 vid bildandet av vänsterpartiet NPA, Nouveau Parti Anticapitaliste.

Om NPA, se även [Vad händer med det franska NPA?](#)

MF

Vi träffar Nathalie Arthaud i Lutte Ouvrières particentrum i Pantin i utkanterna av Paris. Hon känner sig ”*urkramad*” efter de första månaderna av kampanjen inför presidentvalet. Kvällen innan har hon avverkat flera besök ”ute i terrängen” och ett tv-program. I dag har hennes medarbetare lagt några tidningsartiklar på hennes skrivbord, en sida från *Libération* om hur mycket tid de ”små” kandidaterna får i tv och Mediaparts analys av Nicolas Sarkozys fantasi-bild av Tyskland.

Nathalie Arthaud håller på att upptäcka vad det innebär att vara presidentkandidat, hon har tvingats avsäga sig uppdraget som kommunalt ungdomsansvarig i Vaulx-en-Velin [en förort till Lyon] där hon fortfarande sitter i kommunfullmäktige och försöker ge sin organisation, som uppger sig ha 8 000 medlemmar, ett nytt ansikte sedan Arlette Laguiller under många år så starkt präglat bilden av Lutte Ouvrière.

Det är första gången du ställer upp i ett presidentval och du efterträder således Arlette Laguiller. Vilka är de stora politiska händelserna som ligger bakom ditt politiska engagemang?

Det hänger samman med kontakter jag fick under gymnasietiden. Jag är uppvuxen på landet, i en familj av inte alls politiskt aktiva köpmän ... Men redan som 16-åring, 1986, var jag aktiv i frågan om svälten i Etiopien, jag ville göra något. Jag hade lust att gå med i någon humanitär förening ... Sedan träffade jag folk som var med i kommunistpartiets ungdomsorganisation. Jag läste *Kommunistiska Manifestet* och det gjorde starkt intryck och jag blev nyfiken på en samhällskategori som jag inte var bekant med ... Ett år senare träffade jag och ett kompispäng medlemmar av Lutte Ouvrière som fick oss att gå med där.

Jag ville kunna förstå sammanhangen och då upptäckte jag allt; från Franska revolutionen till den ryska via Pariskommunen. Jag läste mycket och blev entusiastisk över alla dessa uppror, dessa aktivister, alla som kämpade för ett annat samhälle. Jag blev verkligen övertygad om att det gick att göra något åt alla orättvisor. Och att det var arbetarna som kunde göra det. Det var den stora upptäckten av kommunistiska idéer, det handlade inte om att upptäcka orättvisor utan insikten om att de utsugna genom sin kollektiva styrka kunde förändra saker och ting.

Du blev alltså kommunist samtidigt som Berlinmuren föll. Hur upplevde du den perioden?

För mig var kommunismen framför allt ett ideal, en strävan efter en social revolution ... Kommunistpartiet lockade mig inte alls. För mig var det ett parti vid makten som agerade som de andra. Själv såg jag mig som revolutionär: trotskismen innebär också övertygelsen om att kommunism och demokrati är oskiljaktiga. Alla länder som bar etiketten kommunistiska var bara grova karikatyrer. I Sovjetunionen stod två kommunistiska familjer mot varandra. Men den verkliga arvtagaren till Marx, Engels och Lenin var Trotskij. Stalinismen innebar en brytning med detta. Så om jag kan kalla mig kommunist beror det på Trotskij, hans kamp för att hålla fanan högt och bevara detta ideal.

Sedan LCR omvandlats till NPA:s antikapitalism och sedan lambertisterna i OCI (idag POI) valt att inte ställa upp är du den enda kandidaten som åberopar sig på trotskismen. Vad innebär det för dig?

Jag är kommunist. Och jag är kommunist på grund av att jag är trotskist. Och jag är faktiskt ensam om det i detta val. Det räcker med att lyssna på Jean-Luc Mélenchon för att inse att han inte kallar sig kommunist. Han försvarar inte uppfattningen att det går att organisera ekonomin utifrån en annan grundval, utan privat ägande av produktionsmedlen, utan bourgeois herravälde. Philippe Poutou kanske själv är kommunist men han representerar ett parti, NPA, som inte vill veta av den etiketten.

Men vad betyder för dig idag den kommunism Trotskij står för?

Då tänker jag på Marx' program om att exproprierar kapitalistklassen. Kommunismen innebär en omorganisering av samhället där man upphäver rätten för en handfull att äga produktionsmedlen – fabriker, de stora varudistributörerna, bankerna. Det innebär att man kräver att produktionsmedlen ägs och leds kollektivt på det mest demokratiska och rationella vis. För först då kan man säga vilka våra behov är och vilken kapacitet samhället har för att uppfylla dem. Och då kan man tillgodose dem.

I dag har vi kapaciteten att förse planeten med mat, vård och bostäder åt alla. Men det sker inte på grund av att mellan behov och medel finns detta hinder, denna oöverstigliga mur som utgörs av kapitalisterna, deras investeringar, deras goda vilja ...

Men även om Philippe Poutou som NPA:s kandidat inte använder etiketten trotskist så står han för åsikter som ligger mycket nära detta. Han har också tillhört Lutte Ouvrière. Vad är det för poäng med två kandidater med så likartad politisk profil?

Att åberopa sig på kommunismen, eller inte göra det, får konsekvenser för de ställningstaganden vi gör dagligen. Vi säger arbetarklassens dagliga kamp på klasskampens grund högst. Det gör NPA också men inte på samma vis. Där brukar man jämställa allt: kvinnornas rättigheter, anti-rasismen, miljöfrågorna, osv. Vi anser att jämställdhet mellan män och kvinnor, kampen mot diskriminering och kampen för att respektera miljön inte går att genomföra utan en samhällsomvandling. Om det finns en spik som man måste hamra på och koncentrera sig på så är det att förse arbetarklassen med de redskap som gör att den kan försvara sig dagligen och bli medveten om sin styrka.

Revolutionen är förutsättningen för allt ...

Javisst. Det handlar om att vara aktiv bland arbetarna och på företagen och på en rad ställningstaganden. Till exempel har vi inte samma inställning till kärnkraften som NPA [NPA vill avveckla kärnkraften inom tio år]: vi ifrågasätter inte kärnkraftsteknologin utan samhällets organisation. Den verkliga frågan är vem som äger och kontrollerar energisektorn. Idag ligger den i händerna på folk som framför allt är ute efter profit och som förvandlas till

trollkarlens lärlingar. Samma när det gäller bankerna eller när de låter korna äta animaliskt foder eller när de tillverkar bröstimplantat med orent silikon ...

Men när man tittar på t ex Occupy-rörelsen och De indignerade, som uppstått utanför den arbetarklass du talar om och på områden där Lutte Ouvrière inte är särskilt närvarande, finns det inte en risk att ni kommer att missa var en revolutionär rörelse kan uppstå?

De Indignerade är livaktiga i Spanien. Inte i Frankrike. Vi deltar i alla strider, även de som pågår på universitet och bland de studerande, vi deltog i kampen mot lagen om ungdomsjobb, men då handlar det inte om att sluta upp bakom rörelser som inte alltid har politiska syften. Om De indignerade skulle bli större i Frankrike skulle vi verka för att denna rörelse vände sig till förortsungdomen, till arbetande ungdom och försöka göra rörelsen mer politisk.

Arbetarna måste ha en politik och organisera sig. Det är vad Marx och de revolutionära kommunisterna kämpat för. Det behövs ett arbetarparti, ett klassparti, ett parti medvetet om deras intressen och direkt i opposition till bourgeoisin.

Hur förklarar du de relativt svaga protesterna i Frankrike? Och därmed svagheten hos den radikala vänstern?

Det finns ingen enkel förklaring. Varför kom ingen stor revolt bland slavarna för Spartacus? Varför tog det så lång tid innan de koloniala folken reste sig? För dem som rest sig och vill förändra samhället går det inte att förklara. Jag kan ge er en rad orsaker till att vi kommer att vara ute på gatorna i morgon allihopa. Men alla utsugarsamhällen baserar sig just på att de utsugna inte är medvetna om sin styrka. De är medvetna om de orättvisor de är utsatta för men inte om sin förmåga att ändra på sakerna. När kommer den medvetenheten att uppstå? På grund av vilken händelse? Vilken liten strid kommer att få en snöbollseffekt? Det går inte att förutsäga.

Vi vet att protester och sociala strider är mer eller mindre starka under olika perioder ...

Ja, och så har det alltid varit. Revolutionen startar först i folks huvuden. Det är svårt att säga hur det kommer igång. Vi är aktivister just för att vi vet att dessa ögonblick med nödvändighet kommer att uppstå. Men de kommer som en överraskning, precis som det tunisiska folkets uppror för ett år sedan. Men det är sällsynta händelser i historien. Och det är ögonblick då det absolut behövs aktivister som har en politik att komma med för arbetarna.

Om vi nu får leva med detta absurda kapitalistiska samhälle beror det också på att dessa outhärliga revolutionära partier saknades i Tyskland, i Italien, i Frankrike på 1920- och 1930-talet. Vi håller inte på i timal med frågan om när denna revolt kommer: den kommer. När? Jag vet inte. Men vi kommer att finnas på plats och vi kommer att ha en politik att lägga fram för arbetarna.

I dag har vi en politik att komma med som svarar mot arbetarnas livsnödvändiga behov: förbud mot avskedanden, fördelning av tillgängligt arbete mellan alla utan lönesänkning, indexering av lönerna till prisutvecklingen och arbetarkontroll över företagen. Men vi är väl medvetna om att detta program bara kan förverkligas genom omfattande kamp. Det är inget jag döljer, jag talar om det. Jag går inte till val på något valprogram utan på ett program för kamp.

Anser du att Claude Guéants tal om olika civilisationer [Det vållade het debatt när Frankrikes inrikesminister förklarade att en del kulturer är mer värda än andra] och i vidare bemärkelse UMP:s [det regerande högerpartiet] försök att ragga röster inom Front National bidrar till resignationen och splittringen bland befolkningen?

Nej, det tror jag inte. Det har inget med varandra att göra. På alla företag där det kommit reaktioner har de, lyckligtvis, varit riktade mot arbetsgivaren. Det är inte Front Nationals idéer som gör att folk har svårt att försvara sig. Det handlar snarast om en oförmåga att försvara sig, dvs förtvivlan, en känsla av vanmakt. Trotskij själv sade att det i en del länder krävts årtal för att kunna gå från reaktionärt, kontrarevolutionärt missnöje, i en del fall i form av fascistiska strömningar, till revolutionärt hopp.

Men jag vill ändå återkomma till det här med Front National: det påstås att partiet går framåt på grund av krisen. Men det är inget nytt! Det får vara slut på det resonemanget. Varje gång det är val verkar det som man upptäcker Front National på nytt!

Uppfattar Lutte Ouvrières medlemmar, som framför allt finns ute på företagen, det som om Front Nationals sätt att resonera håller på att bli vardagsmat?

De som uppskattar deras idéer kanske ger mer uttryck för det. Men vi känner inte av det som alla medier skriver om och som ger intryck av att alla arbetare röstar på Front National! När opinionsmätningarna talar om att 30 procent av arbetarna röstar på Front National glömmer man ju att 70 procent inte gör det! Det är en otillständig sammanfattning. För så fort det finns lite facklig förankring, så fort det uppstår protester, finns ingen plats för de åsikterna. Det går inte att nämna någon strejk nyligen som varit riktad mot invandrade arbetare. Däremot har det förekommit dussintals, hundratals, mot avskedanden, mot låga löner, mot försämringarna. Och många gånger har franska och invandrade arbetare då stått sida vid sida.

Du nämnde revolutionen i Tunisien. Hur ser du efter ett år på händelserna på andra sidan Medelhavet?

Där har vi ytterligare en skillnad gentemot NPA! Jag är noga med de ord jag använder. Det pågår en våg av uppror i arabvärlden, men jag talar inte om revolution. I både Egypten och Tunisien har den gamla statsapparaten behållit makten efter att ha gjort sig kvitt Ben Alis och Mubaraks klaner; och bakom den är det samma bourgeoisi, lokal och västlig, som styr. För mig innebär en revolution att de exploaterade tar makten. Vi ser inget sådant i dessa länder! I både Tunisien och Egypten saknas just en organisation som kan göra arbetarnas intressen hörda. Det är en oerhörd brist på arbetarpartier som kan säga att om man stannar upp vid en legitim demokratisering av regimen innebär det att arbetarna är dömda att leva under utsugarsystemet.

Du sitter i kommunfullmäktige i Vaulx-en-Velin. Till helt nyligen var du ansvarig för ungdomsfrågorna. Vilka beslut har du fattat för att skapa bättre förutsättningar för förorterna?

Om jag ska använda en bild för att förklara vilken roll en folkvald har så är det som att bara ha en tesked för att kunna tömma en källa som hela tiden fylls på med rinnande vatten. Vi har fått ta itu med frågor som skolgång för barn under tre år, daghemsplatser, unga som stängts ute från högstudier och är lämnade åt sig själva ... Vad gör man när man inte har just några resurser? Man försöker organisera möten och stödgrupper i samarbete med lokalt ansvariga. Men också de får allt mindre resurser. Som folkvald känns det som man står inför en hel ström av problem och att det bara går att förlita sig på små mänskliga kontakter för att göra motstånd.

Det är en ganska dyster bild av ditt partis erfarenheter av att gå samman med socialistpartiet eller kommunistpartiet vid det senaste kommunalvalet?

Nej, det är ingen dyster bild. På grund av att vi visste om det. Vi var väl medvetna om att de kommunistiska eller socialistiska kommunstyrena gjorde så gott de kunde. Det är inte kommunalpolitiken som ligger bakom arbetslösheten. Borgmästarna fattar förvisso beslut som vi ifrågasätter ibland. Exempelvis att bygga tjusiga bostäder i stället för att prioritera enklare

och billigare bostäder. Jag tänker bl a på den politik Gérard Collomb [socialistisk borgmästare] fört i Lyon ...

Sen har vi också kulturpolitiken ...

Ja, det går alltid att göra saker bättre men resurserna är ytterst små. Det handlar om att välja hur misären ska fördelas.

Vad var då poängen med denna allians med socialistpartiet och kommunistpartiet?

Vi ville visa oss solidariska med en viss typ av aktivister. Det var ingen politisk överenskommelse uppifrån. Det har inget att göra med vänsterunionen! Lokalt kunde varje medlem av Lutte Ouvrière, om han eller hon ville, bestämma sig för att visa sin solidaritet. Men utan några illusioner om vad som kunde åstadkommas på kommunal nivå för vi är medvetna om att det krävs omfattande sociala strider för att få stopp på misär och arbetslöshet.

Men har ni gjort något bokslut över denna förvaltning?

Vi höll inte på med förvaltning. Inte på minsta vis. Dessutom sitter vi inte vid den verkställande makten.

Har ni röstat i budgetsammanhang?

Ibland ja, ibland nej. Men ofta röstade vi ja. Återigen ett tecken på solidaritet.

2007 uppmanade Arlette Laguiller till en röst på Ségolène Royal i andra omgången av presidentvalet. Kommer ni att göra samma sak om François Hollande står mot Nicolas Sarkozy i årets val?

Varje gång tar vi beslut utifrån det politiska läget, utifrån vad som rör sig i arbetarnas huvuden, vad socialistpartiet har sagt. Det kan således bli olika beslut från fall till fall. 1988 och 1995 uppmanade vi inte till någon röst på socialistpartiets kandidat. 2002 uppmanade vi till att inte rösta på Le Pen men utan att för den skull, till skillnad från resten av vänstern, sluta upp bakom Chirac.

Kommer beslutet att tas på kvällen efter första valomgången?

Ja.

Men utan att föregå ert beslut, känner ni inte en stark vilja att bli av med Nicolas Sarkozy när ni är ute och diskuterar med folk?

Givetvis! Men det är just därför som vi gör allt för att inte reducera avgörandet i presidentvalet till detta. Jag vägrar säga att det gäller att besegra Sarkozy. Det kan låta hårt och det finns en stark opinion för det men att reducera detta val till det är rena bedrägeriet. Och där har vi ännu en skillnad gentemot Jean-Luc Mélenchon och Philippe Poutou när de säger att minimum är att sparka Sarkozy. Jag håller på att slita ut mig just med att säga att om det finns goda skäl att göra sig av med Sarkozy finns det inget skäl att hysa förtroende för Hollande. Det är det vi måste föra fram först av allt och före allt annat.

Att besegra Sarkozy är en sak, att besegra hans politik något annat och att besegra arbetsgivarpolitiken som styr alla politiska marionetter är ytterligare något helt annat! Det går inte att förvänta sig att en ny regering innebär att villkoren för arbetarna förbättras. Det beror på kampen. Och jag kommer att ägna hela valkampanjen åt att säga det.

Men är det tänkbart att ett bra resultat för Jean-Luc Mélenchon kan bli en signal som ger nytt hopp åt de arbetare ni vänder er till?

Mélenchon är inte min motståndare. Och när han dundrar på i radikala ordalag så är det samma sak: det är bara bra! Men sen till att ett bra resultat för Jean-Luc Mélenchon kan inspirera kampen? Jag är mer skeptisk. Och om nya strider uppstår, inklusive tack vare att

Jean-Luc Mélenchon gjort ett bra resultat, är det just då som vår närvaro blir än mer nödvändig. Det är just när stora strider utvecklas som ett revolutionärt parti är oundgängligt, för då behövs medlemmar redo att rent av göra intrång på de mäktigas intressen, medlemmar som inte drar sig för att sätta sig upp mot bourgeoisins makt. Det är det revolutionära parti som vi vill bygga och det är inte det perspektiv Jean-Luc Mélenchon har.

Hans parti och kommunistpartiet har övergett perspektivet på någon djupgående omvandling av samhället. Hur många gånger har inte kommunistpartiet gått emot att utvidga kampen? Det har vi sett under alla de stora sociala rörelserna i Frankrike, både 1936 och 1968. Kommunismens ideal, tanken på en social revolution, är och förblir vårt ideal.

Översättning: *Björn-Erik Rosin*